

Revisionsnämndens utvärderingsberättelse 2022

Lovisa stad

Innehåll

1	Revisionsnämndens verksamhet	1
1.1	Revisionsnämndens uppgifter	1
1.2	Revisionsnämndens sammansättning	1
1.3	Revisionsnämndens arbete under perioden 2022–2023	2
1.4	Revision	2
2	Utvärdering av åtgärder utförda med anledning av utvärderingsberättelser för tidigare år enligt situationen 13.4.2023	3
3	Utvärdering av hur målen uppnåtts	8
3.1	Strategiska mål	8
3.2	Intern kontroll och riskhantering	8
3.3	Utfallet för de ekonomiska målen	10
3.4	Utfallet för de operativa och ekonomiska målen	12
3.4.1	Demokratitjänster	12
3.4.2	Stadskanslicentralen	12
3.4.3	Bostadsmässan	13
3.4.4	Grundtrygghetscentralen	14
3.4.5	Centralen för bildning och välfärd	14
3.4.6	Centralen för näringsliv och infrastruktur	16
4	Personal	19
5	Mål som ställts upp för kommunkoncernen samt styrning och övervakning av kommunkoncernen	21
6	Bedömning av den ekonomiska utvecklingen	23
6.1	Utveckling av Lovisa stads ekonomiska situation	23
6.2	Bedömning av coronaviruskrisens konsekvenser	23
6.3	Förutsättningar för att inleda utvärderingsförfarande 2023	24
6.4	Övriga observationer	26
7	Utvecklingsobjekt 2022	27
8	Avslutningsvis	28
9	Underskrifter	29

1 Revisionsnämndens verksamhet

1.1 Revisionsnämndens uppgifter

Revisionsnämndens uppgifter fastställs i 121 § i kommunallagen enligt följande:

Revisionsnämnden ska

- 1) bereda de ärenden som gäller granskningen av förvaltningen och ekonomin och som fullmäktige ska fatta beslut om
- 2) bedöma huruvida de mål för verksamheten och ekonomin som fullmäktige satt upp har nåtts i kommunen och kommunkoncernen och huruvida verksamheten är ordnad på ett resultatrikt och ändamålsenligt sätt
- 3) bedöma hur balanseringen av ekonomin utfallit under räkenskapsperioden samt den gällande ekonomiplanens tillräcklighet, om kommunens balansräkning visar underskott som saknar täckning
- 4) se till att granskningen av kommunen och dess dottersammanslutningar samordnas
- 5) övervaka att skyldigheten enligt 84 § att redogöra för bindningar iakttas och tillkännage redogörelserna för fullmäktige
- 6) för kommunstyrelsen bereda ett förslag till bestämmelser om nämndens uppgifter i förvaltningsstadgan samt till budget för utvärderingen och granskningen.

Revisionsnämnden gör upp en utvärderingsplan och lämnar för varje år fullmäktige en utvärderingsberättelse som innehåller resultaten av utvärderingen. Fullmäktige behandlar utvärderingsberättelsen i samband med bokslutet. Nämnden kan även ge fullmäktige andra sådana utredningar om resultaten av utvärderingen som den anser vara behövliga.

Kommunstyrelsen ger fullmäktige ett utlåtande om de åtgärder som utvärderingsberättelsen föranleder.

1.2 Revisionsnämndens sammansättning

Lovisa stads verksamhet år 2022 har utvärderats av en revisionsnämnd som valts av stadsfullmäktige. Revisionsnämnden består av sju ledamöter och lika många personliga ersättare.

Revisionsnämndens sammansättning 2022		
Ordinarie ledamöter	Ersättare	Grupp
Pasi Laiho, ordf.	Toni Paakkari	SDP
Eero Mulli, vice ordf.	Kimmo Forsberg	Saml.
Maria Grundström	Pamela Stenberg	SFP
Karl-Magnus Lindfors	Mats Lobbås	SFP
Mia-Leena Aitokari	Raili Äijö	SFP
Lenita Niemelä	Kristiina Pappila	C
Miia Marjakangas	Lisbeth Konttinen	KD

Sakkunniga från KPMG Oy Ab har varit sekreterare för revisionsnämnden.

1.3 Revisionsnämndens arbete under perioden 2022–2023

Revisionsnämnden sammanträdde sammanlagt elva gånger för utvärderingen av 2022. Av dessa sammanträden hölls fyra på hösten 2022 och sju på våren 2023. I sitt arbete hörde revisionsnämnden stadens tjänsteinnehavare och tog del av olika centralers verksamhet och ekonomi. Dessutom tog revisionsnämnden del av förvaltningsorganens protokoll, budgeten för 2023 och ekonomiplanen för 2023–2025 samt bokslutet och verksamhetsberättelsen för 2022.

De prioriterade områdena i revisionsnämndens arbetsprogram för 2022 var centralen för bildning och välfärd samt personalen och arbetshälsa.

Sektorsföredragande på revisionsnämndens sammanträden perioden 2022–2023	
Tid	Inbjudna
9/2022	Revisor Martin Slotte
10/2022	Direktören för centralen för bildning och välfärd Kirsi Kinnunen
11/2022	Stadsdirektör Jan D. Oker-Blom
12/2022	Revisor Martin Slotte Ekonomichef Fredrik Böhme
2/2023	Projektchefen för bostadsmässan Niina Okkonen Infrastrukturchef Markus Lindroos Personalchef Thomas Grönholm
3/2023	Ekonomidirektör Fredrik Böhme
5/2023	Stadsdirektör Jan D. Oker-Blom Revisor Martin Slotte

Då revisionsnämnden slutfört sitt arbetsprogram framlägger revisionsnämnden utvärderingsberättelsen för 2022 hos stadsfullmäktige.

1.4 Revision

Stadsfullmäktige i Lovisa stad fattade ett upphandlingsbeslut om granskningstjänsterna för förvaltningen och ekonomin för räkenskapsperioderna 2021–2024 på sitt sammanträde 17.2.2021 (§ 15). Stadsfullmäktige valde KPMG Oy Ab att producera dessa granskningstjänster. Ansvarig revisor är OFGR, GR, CIA Martin Slotte. Revisorn har rapporterat till revisionsnämnden om hur granskningsplanen förverkligats. Revisorn har tilldelat revisionsnämnden mellanrapporter om granskningar som utförts under revisionsperioden och revisionsberättelsen. Granskningarnas resultat har även rapporterats till stadens ledning. Enligt 122 § i kommunallagen ska kommunens revisionsammanslutning väljas till revisor i kommunens dottersammanslutningar, om det inte i anslutning till ordnandet av granskningen finns grundad anledning att avvika från detta.

2 Utvärdering av åtgärder utförda med anledning av utvärderingsberättelser för tidigare år enligt situationen 13.4.2023

Tabellen över utvecklingsobjekt omfattar 14 utvecklingsobjekt. Av dessa har stadsstyrelsen markerat nio med grön färg, det vill säga som genomförda. Ett utvecklingsobjekt är från 2015, tre från 2018, ett från 2019, sex från 2020 och tre från 2021. Revisionsnämnden anser emellertid att sex av de nio objekt som markerats som genomförda fortfarande inte är slutförda (2021/1, 2020/1, 2020/3, 2020/9, 2020/10, 2018/1).

2015/6 Att göra upp en placerings- och finansieringsstrategi.

- Stadsstyrelsens kommentar: Grunderna för skötseln av tillgångarna och placeringsverksamheten har inte ännu preciserats. Med anledning av en stor arbetsbörda har vi varit tvungna att skjuta upp uppgörandet av placeringsstrategin. Efter att placeringsstrategin uppgjorts uppföljs utfallet årligen i samband med budgeten. Tills strategin är godkänd framläggs ärenden gällande skötseln av tillgångar och placeringsverksamhet stadsfullmäktige för beslutsfattande. Uppgörandet av strategin är under arbete och behandlas av stadsfullmäktige i juni.

REVISIONSNÄMNDENS OBSERVATIONER:

- Revisionsnämnden fäster särskild uppmärksamhet vid att placerings- och finansieringsstrategin fortfarande inte är uppgjord (efter åtta år).

2018/1 Att införa gamla avtal i ärendehanteringsprogrammet.

- Stadsstyrelsens kommentar: Hanteringen av handlingar måste skötas i enlighet med lagar och anvisningar. Vi fortsätter med att införa gamla avtal enligt vad som anges i punkten Kommentar / verksamhetsplan. Grundtrygghetscentralens avtal och de avtal som relaterar till välfärdsområdet (inklusive IKT) har setts över som en del av den utredning som getts välfärdsområdet.

REVISIONSNÄMNDENS REKOMMENDATIONER:

- Enligt revisionsnämnden är arbetet fortfarande inte klart. Alla avtal behöver utan dröjsmål registreras i ett enhetligt dokumenthanteringssystem så att avtalen lätt kan hittas och vid behov göras tillgängliga.

2018/3 Att uppdatera kommunstrategin och programmen i anslutning till kommunstrategin.

- Stadsstyrelsens kommentar: Den nya kommunstrategin är upprättad, livskraftsprogrammet är under arbete och övriga program uppdateras enligt behov att motsvara den nya strategin.

REVISIONSNÄMNDENS REKOMMENDATIONER:

- Uppdateringen av de program som anknyter till strategin ska följa uppdateringen av strategin.

2018/4 Att utarbeta en långsiktig investeringsplan med Affärsverket Lovisa Vatten, Lovisanejdens Vatten Ab och ägarkommunerna.

- ☀ Stadsstyrelsens kommentar: För Lovisanejdens Vatten Ab finns det inga långsiktiga investeringar i sikte. Nätverket och täkterna är relativt nya. Inga betydande investeringar planeras enligt nuvarande information. Affärsverket Lovisa Vatten kommer att fortsätta investera i bland annat nätet och automatiseringen med samma investeringsvolym som under de senaste åren. Om kraven i verksamhetsmiljön förändras och det uppstår behov av stora förändringar, görs investeringsplaner upp för dessa. För närvarande är inga sådana stora och betydande objekt kända.

REVISIONSNÄMNDENS REKOMMENDATIONER:

- Utvecklingsplanen måste uppdateras och investeringsplanen införlivas i den.

2019/6 Att landsbygdsenheten tas upp som en separat enhet bland de siffror som följs upp inom centralen för näringsliv och infrastruktur.

- ☀ Den kommentar som stadsfullmäktige godkänt lyder: Landsbygdsenheten ingår i infrastruktur-enhetens helhetstal, men de framförs även differentierat i texterna och som tal. Man har inte genomfört en differentiering av bokföringen. Då avbytarverksamheten överförts till Sysmä kommun 31.12.2021 kommer även de relevanta bokföringsmässiga åtgärderna att granskas under 2022.

REVISIONSNÄMNDENS OBSERVATIONER:

- Utvecklingsobjektet har av okänd orsak strukits från tabellen över utvecklingsobjekt, även om stadsfullmäktige 21.9 konstaterat att utvecklingsobjektet inte är genomfört.

2019/7 Att utvecklings- och koncernsektionen förankrar ägarstyrnings- och koncerndirektivet genom att ge dottersammanslutningarna anvisningar om dess innehåll och de rapporterings-skyldigheter och andra skyldigheter som direktivet medför.

- ☀ Den kommentar som stadsfullmäktige godkänt lyder: Koncerndirektivet har skickats till alla dotter- och intressebolag. Samarbetet med dotterbolagen kring förvaltningen och rapporteringen är regelbundet.

REVISIONSNÄMNDENS OBSERVATIONER:

- Revisionsnämnden anser att frågan fortfarande inte är avklarad. Då fullmäktige på sitt sammanträde 21.9.2022 behandlade utvecklingsobjektet såg det ut som om frågan var i sin ordning, men senare praxis och observationer visar att koncernsektionen inte rapporterat i sina protokoll om att dotterbolagen uttryckligen skulle ha rapporterat om bolagens ekonomiska situation eller till exempel om riskerna. Koncernsektionen och stadsdirektören måste övervaka att bolagen förstår sig på koncerndirektivet och agerar enligt det.

2019/8 Att utvecklings- och koncernsektionen inleder kvartalsuppföljning av dottersammanslutningarnas resultat.

- Den kommentar som stadsfullmäktige godkänt lyder: Koncernsektionen följer regelbundet upp dottersamfundens ekonomi och verksamhet, men variationen är 3–6 månader.

REVISIONSNÄMNDENS OBSERVATIONER:

- Revisionsnämnden anser att frågan fortfarande inte är avklarad. Då fullmäktige på sitt sammanträde 21.9.2022 behandlade utvecklingsobjektet såg det ut som om frågan var i sin ordning, men senare praxis och observationer visar att ingen kvartalsuppföljning eller regelbunden uppföljning, utan endast sporadisk uppföljning, framgår av koncernsektionens protokoll och övriga rapportering.

2020/1 Att utvecklings- och koncernsektionen på sina sammanträden månatligen följer upp och antecknar hur de utvecklingsobjekt som överenskommit med Cursor Oy framskrider.

- Stadsstyrelsens kommentar: Näringslivs- och infrastrukturnämnden ser regelbundet över ifrågavarande kvartals- och årsrapporter samt de förda uppföljningsmötena.

REVISIONSNÄMNDENS OBSERVATIONER:

- Uppföljning av rapporteringen saknas.

2020/3 Revisionsnämnden föreslår att man skapar uppföljningsverktyg och mätinstrument för intern kontroll, till exempel genom att använda Kommunförbundets blankett.

- Stadsstyrelsens kommentar: Det nya riskhanteringsprogrammet säkerställer en kontinuerlig uppföljning. Det nya systemet togs i bruk i årsskiftet.

REVISIONSNÄMNDENS OBSERVATIONER:

- Utvecklingsobjektet är fortfarande inte genomfört. Uppföljning av rapporteringen saknas.

2020/6 Att landsbygdsenheten tillsammans med landsbygdsnämnden gör upp en utvecklingsplan som beaktar de funktionella, ekonomiska och organisatoriska förändringarna i enheten under 2022–2026. Planen följs upp minst halvårsvis såväl i landsbygdsnämnden som i näringslivs- och infrastrukturnämnden.

- Stadsstyrelsens kommentar: Utkastet till utvecklingsplan för landsbygdsenheten behandlas i nämnden 30.3.2023. Uppföljningen fortsätter fram till slutet av 2026.

REVISIONSNÄMNDENS REKOMMENDATIONER:

- Revisionsnämnden kräver att utvecklingsplanen för landsbygdsenheten bereds så fort som möjligt.

2020/9 Att Lovisa stad för sin del vidtar de åtgärder som Finlands klimatlag kräver. Enligt lagen ska Finland minska utsläppen av växthusgaser med minst 80 procent jämfört med 1990 års nivå till 2050.

- Stadsstyrelsens kommentar: Lovisa stad har förbundit sig till att stävja klimatförändringen. I strategin har kolneutralitet ställts som stadens mål. Utredningen som programmet Covenant of mayors kräver har gjorts.

REVISIONSNÄMNDENS OBSERVATIONER:

- Enligt revisionsnämnden är arbetet fortfarande inte klart. Enligt revisionsnämnden har inget konkret hänt.

2020/10 Att precisera ansvaret för uppdateringen av stadens webbplats och definiera hur man följer upp att informationen är uppdaterad.

- Stadsstyrelsens kommentar: Uppdateringen av webbsidorna är pågående arbete. Webbsidornas uppdateringsarbete har decentraliserats till centralerna. Uppmärksamhet ägnas åt att uppgifterna är uppdaterade. Detta är en fortgående process.

REVISIONSNÄMNDENS OBSERVATIONER:

- Utvecklingsobjektet är fortfarande inte genomfört. Det saknas protokoll och bilagor.

2021/1 Att genom officiellt beslut utse en riskhanteringsgrupp enligt anvisningen för intern kontroll och riskhantering. Riskhanteringsgruppen ska regelbundet rapportera om sin verksamhet till stadsstyrelsen.

- Stadsstyrelsens kommentar: Stadsdirektören har utsett stadens ledningsgrupp med ett tjänsteinnehavarbeslut.

REVISIONSNÄMNDENS REKOMMENDATIONER:

- Utvecklingsobjektet är fortfarande inte genomfört. Riskhanteringsgruppen har inte rapporterat om sin verksamhet till stadsstyrelsen.

2021/2 Att ytterligare effektivisera samarbetet mellan centralen för bildning och välfärd och centralen för näringsliv och infrastruktur för att hitta en lösning på de fortgående problemen med lokalerna. Centralerna bör även tillsammans kunna föra en tydlig och klar kommunikation till alla berörda parter inom staden.

- Stadsstyrelsens kommentar: Arbetet pågår fortfarande. På grund av den stora omsättningen av personal inom lokalservicen och de minskade personalresurser som detta medfört fanns det inte möjligheter till ett bättre samarbete under 2022.

2021/3 Att konkretisera centralen för näringsliv och infrastrukturens operativa mål så att de är kvantitativt jämförbara.

- Stadsstyrelsens kommentar: De nya mätarna har tagits i användning i och med den nya strategin.

3 Utvärdering av hur målen uppnåtts

3.1 Strategiska mål

Enligt kommunallagen ska kommunen ha en kommunstrategi som ska grunda sig på en bedömning av nuläget i kommunen samt av framtida förändringar i omvärlden och deras inverkan på fullgörandet av kommunens uppgifter. Kommunstrategin ska ses över åtminstone en gång under fullmäktiges mandattid. Den nyaste uppdateringen av strategin för 2022–2025 godkändes av stadsfullmäktige 15.6.2022. Den föregående uppdateringen gjordes 2021, men genom den uppdatering som gjordes nu klarar man bättre av att stöda det nyvalda fullmäktige i arbetet.

Enligt strategin ska den följas upp och bedömas i verksamhetsberättelsen i samband med bokslutet. Detta görs nog tydligt på centralnivå, men i verksamhetsberättelsen finns inget sammandrag av hur man som helhet lyckats följa stadens strategi. I verksamhetsberättelsen rapporteras det inte heller om hur stadskoncernen följt strategin.

REVISIONSNÄMNDENS REKOMMENDATIONER:

- Revisionsnämnden rekommenderar fortsättningsvis att en årlig analys av strategiutfallet inkluderas i den allmänna delen av bokslutet.
- Revisionsnämnden rekommenderar att de strategiska målen förtydligas så att de kan mätas och följas upp.

UTVECKLINGSOBJEKT 2022:

- **Utvecklingsobjekt 2022/1:** Att de mål som fastställts i strategin implementeras på alla nivåer i centralerna och att mätarna preciseras.

3.2 Intern kontroll och riskhantering

Enligt Lovisa stads förvaltningsstadga svarar stadsstyrelsen för ordnandet och sammanjämkandet av den interna kontrollen så att lagligheten och resultatrikheten av stadens verksamhet säkerställs.

År 2019 godkände stadsfullmäktige den uppdaterade anvisningen för intern kontroll och riskhantering samt det nya ägarstyrnings- och koncerndirektivet.

Enligt rapporteringen i verksamhetsberättelsen har intern kontroll och riskhantering genomförts liksom tidigare år baserat på den analys som stadens centraler och ansvarsområden gjort 2016 av verksamhetsmiljön och på de centralspecifika riskprofiler som beretts utifrån analysen, det vill säga den förteckning över de mest betydande riskerna som anknyter till respektive centrals verksamhet och hanteringsförfaranden som gäller riskerna i fråga.

Av stadens rapportering i verksamhetsberättelsen framgår att man i slutet av 2022 tog i bruk ett program för riskhantering, som har som syfte att effektivisera uppföljningen och rapporteringen av risker. Detta gör det lättare för riskhanteringsgruppen att följa upp rapporterade risker mer

regelbundet. Av verksamhetsberättelsen framgår också hur centralerna utfört intern kontroll och riskhantering under det gångna året.

lakttagelser om centralernas riskhantering och risker:

- snäv tidtabell för förberedelserna av välfärdsområdet och bristande samordning av välfärdsområdet, osäkerhetsfaktorer gällande övergången till den nya arbetsgivaren
- den tid som använts för förberedelserna av välfärdsområdet kom inte nämnvärt i uttryck som minskad tillgång på tjänster
- ovisshet om vilka av grundtrygghetscentralens tjänster inte överförs till välfärdsområdet utan ska skötas av staden
- oväntat stora problem med det nya ekonomiförvaltningssystemet
- rekryteringssvårigheter inom hela staden, beror sannolikt delvis på lönenivån jämfört med grannkommunerna och privata sektorn, har en negativ effekt på stadens förmåga att tillhandahålla tjänster och är belastande för övriga anställda
- ökning av antalet sjukfrånvarodagar och dess inverkan på krafterna när arbetsbelastningen för andra anställda ökar
- bedrägeriförsök som riktar sig mot datasystem och personer, såsom e-postbedrägerier, har ökat i antal
- ökad renoveringsskuld
- inneluftsproblem
- långtidsarbetslöshet.

I rapporteringen i verksamhetsberättelsen anges följande utvecklingsområden för alla centralers och affärsverkets del:

1. att allt bättre omfatta anvisningen för intern kontroll och riskhantering i den dagliga verksamheten
2. att utarbeta och upprätthålla beskrivningar och anvisningar om centralernas kärnprocesser.

REVISIONSNÄMNDENS OBSERVATIONER:

- I rapporteringen i verksamhetsberättelsen för 2022 redogör man inte för hur utvecklandet av områdena har framskridit.

Enligt stadsstyrelsens helhetsbedömning på basis av centralernas rapportering och sin egen kontinuerliga uppföljning är den interna kontrollen och riskhanteringen i huvudsak på en god nivå. Den interna kontrollen och riskhanteringen i Lovisa stad producerar i huvudsak en skälig säkerhet om att verksamheten är resultatrik, att verksamheten följer lag och god förvaltningssed, att medlen och egendomen tryggas samt att den pålitliga verksamhetsmässiga och ekonomiska information som ledningen kräver är tillräcklig. Stadsstyrelsen har redan tidigare konstaterat att nya verktyg för att fördjupa och utveckla riskanalyserna ska tas i bruk bland annat för att utveckla rapporteringen och uppföljningen.

REVISIONSNÄMNDENS OBSERVATIONER:

- Enligt revisionsnämndens uppfattning är den interna kontrollen och riskhanteringen i Lovisa stad fortfarande inte på en tillräckligt god nivå. För koncernbolagen saknas rapporteringen fortfarande.

3.3 Utfallet för de ekonomiska målen

Lovisa stads resultat för 2022 uppvisade ett överskott på cirka 3,3 miljoner euro. Den ursprungliga budgeten uppvisade ett överskott på 0,1 miljoner euro, medan den ändrade budgeten uppvisade ett underskott på 0,3 miljoner euro. I den ursprungliga budgeten uppgick skatteintäkterna till 64,4 miljoner euro. I bokslutet uppgick utfallet av skatteintäkterna slutligen till 69,3 miljoner euro och överskred således prognosen med 4,8 miljoner euro.

Prognosen för verksamhetsinkomsterna förbättrades genom en budgetändring på 17 000 euro. I bokslutet uppgick utfallet till 25,0 miljoner euro, vilket överskred den ändrade budgeten med ytterligare 3,5 miljoner euro.

Budgeten för verksamhetsutgifterna ökades med 0,4 miljoner euro, efter vilket utgifterna uppgick till 115,5 miljoner euro i budgetprognosen. Utfallet för verksamhetsutgifterna uppgick till 120,0 miljoner euro och överskred den ändrade budgeten med 4,6 miljoner euro.

Det balanserade överskottet från tidigare räkenskapsperioder uppgår till sammanlagt 10,9 miljoner euro. Med beaktande av resultatet för 2022 uppgår det ackumulerade överskottet till 14,3 miljoner euro. Under 2022 minskade stadens lånestock från 75,5 miljoner euro (5 155 euro/invånare) till 66,6 miljoner euro (4 572 euro/invånare).

Lånen per invånare 2021 uppgick i kommunerna i fastlandet i medeltal till 3 363 euro och i kommuner med 10 000–20 000 invånare i medeltal till 3 406 euro.

Stadskoncernens balansräkning uppvisar ett ackumulerat överskott på 18,2 miljoner euro resultatet för 2022 medräknat, vilket är 2,2 miljoner euro mer än i föregående bokslut. Lovisa stad och stadskoncernen uppvisar inte några ackumulerade underskott för 2022 som skulle kunna medföra en risk för att utvärderingsförfarande inleds.

REVISIONSNÄMNDENS OBSERVATIONER:

- Trots de tre på varandra följande goda räkenskapsperioderna med överskott måste Lovisa stad förbereda sig på de kommande årens ekonomiska utmaningar.

Tabell 1. Utfall för resultaträkningen 2022, Lovisa stad.

Utfall för resultaträkningen, externt, hela staden (1 000 €)	Ursprunglig budget 2022	Ändringar i budgeten	Budget 2022 efter ändringar	Bokslut 2022	Avvikelse	Avvikelse i procent
Verksamhetsintäkter	21 453	17	21 470	24 965	-3 495	-14 %
Försäljningsintäkter	10 291		10 291	10 545	-253	-2 %
Avgiftsintäkter	5 233	17	5 250	5 496	-246	-4 %
Understöd och bidrag	1 355		1 355	3 215	-1 861	-58 %
Övriga verksamhetsintäkter	4 574		4 574	5 709	-1 134	-20 %
Tillverkning för eget bruk	110		110	78	32	41 %
Verksamhetskostnader	-115 095	-394	-115 489	-120 049	4 560	-4 %
Personalkostnader	-48 694	-153	-48 847	-47 613	-1 234	3 %
Köp av tjänster	-52 793	-75	-52 868	-57 464	4 595	-8 %
Material, förnödenheter och varor	-6 980	-1	-6 981	-8 075	1 094	-14 %
Understöd	-4 080	137	-3 943	-3 784	-160	4 %
Övriga verksamhetskostnader	-2 548	-302	-2 849	-3 113	264	-8 %
Verksamhetsbidrag	-93 532	-377	-93 909	-95 006	1 097	-1 %
Skatteintäkter	64 440		64 440	69 277	-4 837	-7 %
Statsandelar	34 299		34 299	35 274	-974	-3 %
Finansiella intäkter och kostnader	1 764		1 764	596	1 168	196 %
Ränteintäkter från övriga	18		18	182	-164	-90 %
Övriga finansiella intäkter från övriga	1 933		1 933	861	1 072	125 %
Räntekostnader	-171		-171	-286	115	-40 %
Övriga finansiella kostnader	-16		-16	2	-18	-741 %
Årsbidrag	6 972	-377	6 594	10 141	-3 546	-35 %
Avskrivningar och nedskrivningar	-6 985		-6 985	-7 274	290	-4 %
Avskrivningar enligt plan	-6 985		-6 985	-7 217	233	-3 %
Avskrivningar av engångskaraktär					0	
Nedskrivningar				-57	57	-100 %
Extraordinära poster	-150		-150	0	-150	
Extraordinära intäkter					0	
Extraordinära kostnader	-150		-150	0	-150	
Räkenskapsperiodens resultat	-163	-377	-540	2 867	-3 407	-119 %
Förändringar i reserver och fonder	275		275	441	-166	-38 %
Ökning (-) eller minskning (+) av avskrivningsdifferens	275		275	441	-166	-38 %
Ökning (-) eller minskning (+) av reserver					0	
Ökning (-) eller minskning (+) av fonder					0	
Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	112	-377	-265	3 308	-3 573	-108 %

3.4 Utfallet för de operativa och ekonomiska målen

I verksamhetsberättelsen presenteras de mål för budgetåret som stadsfullmäktige ställt upp utgående från strategin. I verksamhetsberättelsen redogör man också för hur ansvarscentralerna uppnått dessa mål. Centralerna har behandlat målen i sina egna avsnitt.

Stadsfullmäktige ställde upp tio bindande mål för centralerna. Av verksamhetsberättelsen framgår centralvis vad som gjorts för att uppnå målen. Endast på några punkter nämns det att man inte uppnått målen, och man kan konstatera att centralerna i huvudsak uppnådde sina mål. Coronaviruspandemin försvårade fortfarande verksamheten i början av året, men centralernas rekryteringssvårigheter fick en mer framträdande roll.

3.4.1 Demokratitjänster

I fråga om demokratitjänsterna kan man konstatera att de problem som uppdagades i ekonomiförvaltningssystemet Sarastia återspeglades i verksamheten och i synnerhet i den ekonomiska förvaltningen hösten 2022. Problemen fortsatte över årsskiftet.

Välfärdsområdesvalet genomfördes planenligt.

Staden utförde utveckling av byar främst genom att ordna byakvällar. Uppföljningen av byakvällarna, besvarandet av de frågor som ställts och genomförandet av de åtgärder som utlovats behöver dock effektivieras.

3.4.2 Stadskanslicentralen

Ekonomiskt sett följde verksamheterna under allmän förvaltning i huvudsak budgeten. Stegringen i kostnaderna för Bostadsmässan yttrar sig på olika sätt i de administrativa verksamheterna 2022. Tjänstemännen behöver återigen påminnas om att tilläggsanslag ska ansökas i tid och att ekonomisk uppföljning behöver utföras kontinuerligt. Överskridningar och förändringar i kostnadsposter ger upphov till betydande kritik såväl bland förtroendevalda som bland allmänheten. Slarvig ekonomisk förvaltning kan leda till brist på förtroende, och situationen kan också leda till anklagelser av ett allvarigare slag. Då Lovisa stads totala resultat för 2022 var positivt är det lättare att blunda för misstag av detta slag. Revisionsnämnden påminner dock särskilt stadsdirektören, som är ansvarsperson för demokratitjänsterna, om varje tjänstemans ansvar och skyldigheter enligt både lagen och förvaltningsstadgan. För att undvika att saken ligger på en persons ansvar, ska ansvaret delas vidare. Revisionsnämnden återkommer till utvärderingsberättelsen för 2021 och konstaterar att en koncentration av befogenheter och ansvar också ökar koncentrationen av makt, vilket inte är en önskvärd utveckling.

Under hösten 2022 mottog revisionsnämnden en begäran om utredning och utlåtande från riksdagens justitieombudsman gällande stadsdirektörens bindningar, vilken hade utformats på initiativ av en privatperson. Revisionsnämnden skickade sitt bemötande inom utsatt tid och fann att det inte fanns några oklarheter som ansågs påverka stadsdirektörens ojävighet eller tjänsteutövning.

Det är allt skäl att ta upp observationerna om arbetshälsoenkäten även i detta sammanhang. Stadens ledningssystem får inte fullt stöd från stadens anställda. Detta behöver man ingripa i inom hela förvaltningen och söka sådana lösningar med hjälp av vilka välbefinnandet i arbetet ökar, arbetstrivseln förbättras och också rekryteringarna kan underlättas. En nöjd anställd för budskapet vidare och skapar förutsättningar för trivsel.

En organisationsreform genomfördes inom stadskanslicentralen under 2022, och den nya organisationen trädde i kraft i årsskiftet.

När det gäller elektronisk arkivering kan man konstatera att det utredningsarbete som utförts inte är tillräckligt och att arbetet inte på dessa grunder kan anses påbörjat.

3.4.3 Bostadsmässan

Bostadsmässan, som beviljades Lovisa 2018, har redan i fyra års tid varit föremål för debatt bland tjänstemän, förtroendevalda, medier och stadsbor. I sociala medier har debatten fortsatt livlig med åsikter både för och emot. Efter att beslutet fattades skulle det givetvis ha varit önskvärt att alla hade bidragit till att mässan blir så lyckad som möjligt och till att marknadsföra Lovisa som Finlands bästa småstad.

Det kan dock konstateras att allting inte gått helt enligt planerna. Pandemin och Rysslands anfallskrig mot Ukraina har också återspeglats på Bostadsmässan bland annat i form av ökade kostnader för byggnadsmaterial och arbetskraft. Under byggandet av infrastrukturen har man också stött på överraskningar som höjt kostnaderna. Den först föreslagna budgeten på 10 miljoner euro för infrastrukturen minskades i fullmäktige i slutet av 2021 till 8,6 miljoner euro. I skrivande stund har beloppet återigen ökats till 10 miljoner euro. Stadsfullmäktige har beviljat tilläggsanslag vid två olika sammanträden. Utöver detta har Vattenaffärsverket budgeterat 2,3 miljoner euro för projektet. De slutliga utfallen lär klarna först hösten 2023 då slutrapporterna är skrivna och alla fakturor är betalda.

Av stadens årsredovisning för 2022 framgår att man 2022 använt 4,62 miljoner euro av investeringen på Drottningstranden, medan budgeten var 2,8 miljoner euro. Ingen analys av skillnaden har framförts, men den beror förmodligen delvis på periodiseringen mellan de åren. En begäran om ingående utredning av avvikelserna för investeringarna på Drottningstranden 2019–2023 har framställts hos revisionsnämnden. Det finns såväl små som stora avvikelser från budgeten i utfallet för olika delområden. Eftersom projektet fortfarande inte är slutfört tar revisionsnämnden inte i detta skede ställning till avvikelserna, utan inväntar slutrapporten och de slutliga siffrorna innan den fattar beslut om eventuella ytterligare utredningar. Revisionsnämnden har samma åsikt som de som lagt fram begäran om utredning om att näringslivs- och infrastrukturnämnden kunde ha följt upp utfallet för kostnaderna inom de olika delområdena på ett noggrannare sätt och genast fattat behövliga beslut angående avvikelserna. I sista hand är emellertid det totala beloppet för projektet viktigast, inte mellansummorna för olika moment.

Avtalet med Finlands Bostadsmässa har också väckt misstro på grund av kravet på sekretess. I denna fråga anser revisionsnämnden att stadens högsta ledning kunde ha kommunicerat mer om avtalet till stadsborna för att öka förståelsen. Det faktum att frågan togs upp i nyheterna på MTV är ett tecken på att allting inte gått enligt planerna. Med tanke på kommande stora projekt är det viktigt att man redan i planeringsskedet noga funderar över parternas roller för att säkerställa att projektet blir lyckat.

Stadens egen bostasmässorganisation höll sig väl inom sin egen kostnadsbudget och använde cirka 84 % av budgeten.

Trots utmaningarna och avvikelserna har projektet fortskridit enligt tidtabellen.

3.4.4 Grundtrygghetscentralen

Eftersom organiseringsansvaret för social- och hälsovården samt räddningsväsendet överfördes från kommunerna och samkommunerna till välfärdsområden 1.1.2023 antecknas endast observationerna om grundtrygghetsnämndens protokoll i utvärderingsberättelsen.

Anmärkningsvärt med tanke på protokollen för grundtrygghetsnämnden i Lovisa stad är det faktum att flera av bilagorna till protokollen saknas. De bilagor som används som grund för beslutsfattandet ska finnas bifogade till protokollet. På begäran tillställde stadens sekreterare bilagor som saknades. Nämndens protokoll präglades av vissa inkonsekvenser.

Flera av de mål som antecknats i grundtrygghetscentralens verksamhetsplan hade inte uppnåtts. För de flesta mål som inte uppnåtts hade det rådande coronaläget angetts som förhindrande faktor.

I lagen om smittsamma sjukdomar gjordes en temporär ändring som gäller skydd mot covid-19 inom social- och hälsovården. Ändringen trädde i kraft 1.3.2022. Det bristfälliga skyddet mot covid-19 ledde till att flera anställda inte kunde fortsätta i sitt arbete i det redan utmanande resursläget inom social- och hälsovården. Utöver detta fanns det covid-19-smittfall bland personalen. Resursutmaningarna blev dessutom svårare på grund av fackliga stridsåtgärder.

Rysslands anfall mot Ukraina och den resulterande flyktingströmmen ökade behovet av att öka kapacitet i form av resurser. Trots de exceptionella omständigheterna framskred beredningen av välfärdsområdet och anknytande projekt tillsammans med de övriga kommunerna i östra Nyland. Flera anställda vid grundtrygghetscentralen deltog i beredningsarbetet. Till följd av övergången till välfärdsområdet överfördes invandrarservicen till centralen för bildning och välfärd i maj.

På grund av programbyte fanns det problem med att följa upp ekonomin och verifiera bokföringens riktighet. En stor utmaning var organiseringen av kontinuerliga massvaccinationer. Det var svårt att få ytterligare resurser. Utöver personalbristen och pandemin slukade osäkerhetsfaktorerna kring överföringen till den nya arbetsgivaren personalens resurser. Både staden och det blivande välfärdsområdet hade ordnat informationsmöten för personalen och cheferna. Det ordnades förändringsutbildning för hela personalen.

Prognosen för verksamhetskostnaderna överskreds med cirka 605 000 euro, vilket bland annat påverkades av utgifter för corona. Externa månatliga uppföljningsrapporter angående budgeten hade tagits fram regelbundet. Mycket arbete har gjorts för att övervinna de externa utmaningarna, och arbetet fortsätter inom nya ramar vid regionalförvaltningen.

3.4.5 Centralen för bildning och välfärd

Coronapandemin syns fortsättningsvis i verksamheten. En direkt följd av pandemin är den höga sjukfrånvaron bland centralens personal, och därmed behovet av vikarier för att kunna upprätthålla den lagstadgade personaldimensioneringen. Detta sätter naturligt press på personalkostnaderna.

Bristen på behörig personal bland städ- och kostservicen samt de småbarnspedagogiska tjänsterna och utbildningstjänsterna har varit en annan utmaning på personalsidan inom centralen.

De indirekta följderna av bland annat pandemin är mera oroväckande och kommer att kräva resurser under många år. En ökad andel av både barn och vuxna lider av psykisk ohälsa, och detta måste uppmärksammas kontinuerligt i centralens arbete. Revisionsnämnden uttrycker därför en oro över att centralen för bildning och välfärd konstaterar att ungdomspsykiatri inte hinner tillgodose det ökade behovet av vård med nuvarande resurser. Likaså finns en oro över att barns och ungdomars

fysiska hälsa blir sämre, vilket de dåliga resultaten från Move-testet i Lovisa indikerar i jämförelse med hela landet.

Barns ökade behov av särskilt stöd kan även vara en antydning på psykisk ohälsa och en indirekt följd av coronapandemin. Viktigt är att staden framöver har tillräckligt med resurser för att tillgodose dessa behov.

Revisionsnämnden beklagar att utmaningarna med funktionella och hälsosamma lokaler är en tråkig följetong i Lovisa. Även under 2022 har verksamheten i centralen för bildning och välfärds servicemiljö försvårats av ett kontinuerligt behov att reparera de lokaler där verksamheten sker. Byggnadernas allmänna skick är nöjaktigt och de risker som hänför sig till byggnadernas skick kan vara betydande.

Under verksamhetsåret klarnade det att centralen för bildning och välfärd tar över flera av de uppgifter som blir kvar i staden när välfärdsområdet inleder sin verksamhet. Detta har under året skapat en större arbetsbörda i centralen, och även utmaningar då det funnits oklarheter om hur arbetet ska byggas upp tillsammans med välfärdsområdet. Revisionsnämnden noterar att det kan ta några år innan de olika ansvarsuppgifterna hittar sin plats, både i välfärdsområdet och inom staden, och innan det blir klart hur arbetsfördelningen ska ske. Detta kan leda till upprepade behov av tilläggsfinansiering till centralen.

Nyckelmålen ansvarsområdesvis i verksamhetsberättelsen är till stor del uppnådda, och det finns ett flertal positiva resultat att utläsa. Exempel på positiva resultat är användningen av Walkersbilen, ungdomsfullmäktiges arbete, gjorda konsekvensbedömningar, fina kulturevenemang, godkännande av verksamhetsplanen för en Barnvänlig kommun och att centralen har flera utvecklingsprojekt som genomförs med extern finansiering och i samarbete med olika ansvarsområden.

Glädjande är likaså att medborgarinstitutet hade fler studerande än beräknat och att antalet distansundervisningskurser uppgick till 214 under året.

Dock önskar revisionsnämnden att centralen kunde rapportera om alla utfall mer utförligt än endast med ett konstaterande om att ett mål är "förverkligt".

REVISIONSNÄMNDENS REKOMMENDATIONER:

- Samarbetet mellan centralen för bildning och välfärd och näringslivs- och infrastrukturnämnden behöver fortsättningsvis effektiviseras kring de fortgående problemen med lokaliteterna.
- Centralen för bildning och välfärd behöver framöver ägna särskild uppmärksamhet åt barns och ungdomars psykiska och fysiska välmående.

UTVECKLINGSOBJEKT 2022:

- **Utvecklingsobjekt 2022/2:** Att de uppgifter som centralen för bildning och välfärd fått från grundtrygghetscentralen upptecknas och anvisas resurser på behörigt sätt.

3.4.6 Centralen för näringsliv och infrastruktur

Resursläget vid centralen för näringsliv och infrastruktur fortsatte att vara utmanande. Bristen på personal syntes i likhet med föregående år i centralens servicenivå och upprätthöll mängden negativ respons, orsakade anhopning av uppgifter och påverkade personalens välbefinnande i arbetet. Centralen måste ändå se till att de lagstadgade tjänsterna produceras på behörigt sätt.

Samarbetet med Cursor Oy fortsatte, och kvaliteten på företagstjänsterna har fått god respons.

Centralens största ekonomiska risker anknyter till ökad renoveringsskuld, inneluftsproblem och strukturerad långtidsarbetslöshet.

Som helhet var utfallet för verksamhetsintäkterna budgetenligt, men verksamhetskostnaderna överskred budgeten. Uppföljningen av ekonomin har försvårats av utmaningarna med Sarastia till följd av en misslyckad programförnyelse, vilket haft en märkbar negativ inverkan på de ekonomiska rapporternas tillförlitlighet. Det bör också nämnas att kostnadsökningen haft en betydande inverkan på att de budgeterade verksamhetskostnaderna överskreds – något som i och för sig inte var möjligt att förutse i budgeten för 2022. Bland annat överskred energikostnaderna budgeten med cirka 300 000 euro på grund av det världspolitiska läget och dess inverkan på bland annat priset på energi.

Personalkostnaderna underskred budgeten med cirka 200 000 euro. Det har varit ytterst svårt att rekrytera personal till de uppgifter som varit lediga, vilket förklarar underskridningen av budgeten.

Centralens externa verksamhetsbidrag överskreds. Överskridningen av verksamhetsbidraget förklaras huvudsakligen av att det gjordes en avsättning i bokslutet för 2022. De höga kostnaderna för skötseln av områden (mycket snörik vårvinter och tidig början på vintern 2022) och stegringen i byggnadskostnader yttrar sig som en överskridning i det totala utfallet för centralen. Genom besparingar inom andra utgiftslag undveks stora överskridningar av verksamhetsbidraget.

Investeringsbudgeten för 2022 överskreds med cirka 1,6 miljoner euro, vilket huvudsakligen beror på investeringarna i gator och vägar på Drottningstranden. Dessa överskred budgeten (med 1,8 miljoner euro). Centralen har emellertid haft andra investeringsobjekt vars budgetar har överskridits med flera tiotals procent. På motsvarande sätt underskreds budgeten för vissa investeringsobjekt, vilket minskade överskridningen av den totala budgeten.

Nedan diskuteras centralen för näringsliv och infrastrukturens nyckelmål för 2022, vilka är bindande i förhållande till stadsfullmäktige och baserar sig på stadsstrategin, och deras utfall:

- Såsom redan nämndes i utvärderingsberättelsen 2021 behöver centralen för näringsliv och infrastrukturens operativa mål konkretiseras så att de är kvantitativt jämförbara. Det är också på sin plats att överväga hur ändamålsenliga de är för att beskriva centralens verksamhet.
- Centralens personal har gjort ett värdefullt arbete för att öka Lovisas attraktivitet och välkändhet. Detta har även främjats av samarbetet med Cursor Oy.
- Det finns fortfarande utmaningar då det gäller företagstomterna. Det är ytterst svårt för revisionsnämnden att bedöma hur anskaffningen av företagstomter underlättats ur företagsperspektiv. I sin rapport konstaterar centralen att preliminärt byggande av tomter pågår, vilket emellertid inte direkt visar att det har blivit lättare att förvärva tomter. Utöver detta är antalet förfrågningar om företagstomter inte klart – eller detta antal rapporteras uppenbarligen inte. Man är ändå medveten om att det inte varit möjligt att anvisa någon person till generalplanarbetet.

- Ett av centralens nyckelmål var att dela upp upphandlingarna i mindre helheter när det är ändamålsenligt och möjligt. Revisionsnämnden anser att det ligger en risk i en dylik uppdelningspraxis. Denna risk har en negativ effekt på Lovisa stads ekonomi om den realiserar.

Vid utvärderingen har använts den verksamhetsberättelse som centralen tillhandahållit och som uppdaterats 16.2.2023 (EKIL-NLIN 16.2.2023, § 40) och annat tillgängligt material.

Det bör noteras att centralen trots den pågående och utmanande situationen med resurserna måste se till att de lagstadgade tjänsterna även i framtiden produceras på behörigt sätt.

REVISIONSNÄMNDENS REKOMMENDATIONER:

- Centralen för näringsliv och infrastrukturs verksamhet behöver anpassas till de befintliga resurserna. De lagstadgade verksamheter och uppgifter som stöder stadens mål måste stå i fokus för verksamheten.
- För den fastighetsportfölj som staden äger behöver utarbetas en plan för hur man ska gå vidare med varje fastighet.

3.4.6.1 Byggnadstillsyn och miljövård

Personalutmaningar påverkade verksamheten inom byggnadstillsynen. Enligt enhetens egen rapportering klarade man av att behandla byggnadstillsynens tillståndsansökningar, men det finns inga uppgifter om handläggningstider. Revisionsnämnden rekommenderar mer transparens när det gäller handläggningstiderna för tillståndsansökningar.

Det elektroniska arkivet togs ännu inte i bruk 2022 – något som enheten haft som mål redan tidigare. Man förberedde dock införandet av ett elektroniskt arkiv under året tillsammans med tjänsteleverantören. Särskild uppmärksamhet behöver ägnas åt införandet av digitala tjänster, eftersom detta kommer att ha en positiv inverkan på ledtider och servicenivån för serviceprocesser.

På miljövårdsenheten hopade sig behandlingen av tillståndsärenden på grund av långa frånvaroperioder. Dessutom reviderades miljöskyddslagstiftningen igen under 2022, vilket medförde nya uppgifter för kommunens miljöförvaldigheten. Enheten måste trots det se till att de lagstadgade uppgifterna sköts på behörigt sätt.

Vid utvärderingen har använts den verksamhetsberättelse som centralen tillhandahållit och som uppdaterats 16.2.2023 (EKIL-NLIN 16.2.2023, § 40) och annat tillgängligt material.

REVISIONSNÄMNDENS OBSERVATIONER:

- Man har inte satsat tillräckligt på införandet av digitala tjänster.
- Om man skapar gemensamma nyckelmål för centralerna är det nödvändigt att man tar hänsyn till vad genomförandet av målen innebär för respektive central.

3.4.6.2 Landsbygdsenheten

Landsbygdsenheten och landsbygdsnämnden har i enlighet med sina egna uppgifter också börjat sköta uppgiften att utveckla landsbygden. Den lilla budget som beviljats för ändamålet underlättar inledandet av verksamheten, och det utvecklingsuppdrag som finns inskrivet i förvaltningsstadgan får således en god början.

Landsbygdsnämnden har på ett berömligt sätt förbättrat sitt arbetssätt och utför nu sitt övergripande uppdrag på ett mer varierat och aktivt sätt.

Revisionsnämnden vill särskilt tacka landsbygdsnämnden för att man riktat resurser till informeringsuppgiften för väglagen genom projektet "Välskötta vägar i Lovisa 2022–2023". I en landsbygdsdominerad stad med cirka 400 km enskilda vägar finns det avsevärda förbättringsbehov.

4 Personal

Lovisa stad har tagit i bruk den rapporteringsmodell som KT (Kunta- ja hyvinvointityöntajat) rekommenderar, som skiljer sig avsevärt från den tidigare. På grund av detta presenteras till exempel inte längre vissa delar av statistiken från tidigare år och för ny statistik saknas jämförelseuppgifterna för tidigare år.

Lovisa stad och Affärsverket Lovisa Vatten hade 1 034 anställningsförhållanden i huvudsyssla vid utgången av 2022. Av dessa var 772 ordinarie och 262 på visstid.

Efter utgången av 2022 övergick totalt 370 personer till Östra Nylands välfärdsområde. Detta gällde hela grundtrygghetscentralens personal, skolkuratorerna och -psykologerna samt cirka 20 personer från städ- och kostservicen.

Tabell 2. Utveckling av antalet anställda inom Lovisa stad 2012–2022.

År										
2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019 ¹	2020	2021	2022
Anställda i huvudsyssla exklusive vattenaffärsverket										
1 192	1 141	1 117	1 111	1 109	1 125	1 128	1 121	1 077	1 054	1 022
Antal invånare/anställda i huvudsyssla exklusive vattenaffärsverket										
13	13,6	13,9	13,9	13,7	13,4	13,2	13,2	13,7	13,9	14,3

Antalet sjukfrånvarodagar mätt i arbetsdagar ökade med 1 682 arbetsdagar i jämförelse med 2021. Ökningen är stor, men cirka 1 350 dagar av denna frånvaro berodde på coronapandemin. På grund av hälsorelaterad frånvaro gick totalt 16 416 arbetsdagar förlorade.

Tabell 3. Utveckling av omfattningen hälsorelaterad frånvaro 2012–2022 (antal dagar/anställd).

2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
13,4	12,9	13	13,3	15	14,5	15,8	14,4	13,6	13,8	15,8

REVISIONSNÄMNDENS OBSERVATIONER:

- I genomsnitt fanns det endast tre sökande till arbetsplatser som var lediga. Uppmärksamhet behöver ägnas åt att öka antalet sökande och öka stadens attraktivitet som arbetsgivare.
- Andelen sjukfrånvaro på grund av psykisk ohälsa minskade från 35,7 procent till 26,7 procent.
- Under det år som granskades hade 75 procent av utvecklingssamtalen förts, och en del av cheferna (10 %) har meddelat att de fört fjolårets utvecklingssamtal i början av 2023. Siffrorna innebär att cirka en fjärdedel av samtalen, det vill säga cirka 250 utvecklingssamtal, inte har förts. Man behöver fortfarande ägna uppmärksamhet åt frågan och vinnlägga sig om att höja andelen.

¹Under 2019 överfördes de 17 anställda vid fastighetsservicen till ett aktiebolag som staden äger, vilket minskade antalet anställda.

Programmet Great Place to Work (GPTW) användes för personalenkäten 2019–2021. Svarsfrekvensen minskade varje år, och det treåriga avtalet med GPTW upphörde 2021. En del av GPTW:s frågor var kanske snarare ämnade för organisationer inom den privata sektorn, så de som besvarade enkäten upplevde att inte alla frågor direkt kunde tillämpas inom kommunorganisationen. Dessutom innebar enkäten kostnadseffekter och kunde inte användas gratis. Av dessa skäl beslutade man gå in för att använda Kevas kostnadsfria enkät från och med början av 2022.

Svarsfrekvensen för enkäten uppgick till 64,3 procent, vilket kan anses vara rätt bra efter åren med GPTW. Eftersom frågorna och frågebatteriet byttes ut kan man inte jämföra svaren med tidigare år. Nedan finns några enskilda plock om resultatet:

- 76 % skulle rekommendera sin nuvarande arbetsplats för bekanta
- 72% anser att det råder en atmosfär av förtroende på arbetsplatsen
- 82 % upplever att det råder en atmosfär av förtroende mellan den anställda och chefen
- 80 % är medvetna om sin arbetsenhets mål
- 75 % känner sig starka och energiska i arbetet dagligen eller minst några gånger per vecka
- 34 % kunde inte svara på om deras verksamhet styrs av de strategiska riktlinjerna

REVISIONSNÄMNDENS OBSERVATIONER:

- Revisionsnämnden är nöjd med att svarsfrekvensen höjdes jämfört med föregående år.
- I och med att enkäten är ny kan man inte jämföra resultaten för det första året med andra än jämförelsekommunernas resultat.
- Flera frågor hade höga procentandelar i alternativet ”varken av samma eller annan åsikt”. Denna andel bör man sträva efter att minska genom uppmuntran.
- Svaren bör specificeras centralvis.

UTVECKLINGSOBJEKT 2022:

- **Utvecklingsobjekt 2022/3:** Att utvecklingssamtal förs med hela personalen.

5 Mål som ställts upp för kommunkoncernen samt styrning och övervakning av kommunkoncernen

Lovisa stads koncernresultat uppvisade ett överskott på 2,18 miljoner euro, medan resultatet för 2021 uppvisade ett överskott på 2,84 miljoner euro.

Koncernens lånestock minskade 2022 till 94,7 miljoner euro. År 2021 uppgick lånestocken till 97,4 miljoner euro. Lånen per invånare uppgick till 6 504 euro, medan de uppgick till 6 648 euro i bokslutet för 2021.

Tabell 4. Jämförelse av bokslutsposter mellan Lovisa stad och Lovisa stadskoncern.

(1 000 €)	Lovisa stad	Koncernen
Verksamhetens intäkter	24 965	59 842
Verksamhetens kostnader	-120 049	-152 571
Räkenskapsperiodens överskott	3 308	2 181
Bestående aktiva	135 934	164 607
Finansiella värdepapper	986	986
Kassa och bank	8 791	13 210
Skulder totalt	84 488	119 410
<i>varav långfristiga</i>	44 729	70 261
<i>varav kortfristiga</i>	39 759	49 149

Några omnämmanden angående stadskoncernen 2022

Den nya utvecklings- och koncernsektionen inledde sin verksamhet 2019. Sektionens namn ändrades till koncernsektion genom stadsfullmäktiges beslut 15.6.2022. Det skedde inga förändringar i koncernstrukturen 2022.

Lovisa Bostäder Ab är ett dotterbolag som i sin helhet ägs av Lovisa stad. Bolaget har några dotterbolag, av vilka Lovisa Hem Ab är det största. Tillsammans med sina dotterbolag är Lovisa Bostäder Ab stadens viktigaste bolag som erbjuder tjänster för hyresboende.

År 2022 skaffade Lovisa Bostäder Ab 26 aktielägenheter i As Oy Loviisan Lippulaiva som håller på att färdigställas på Drottningstranden. Värdet på upphandlingen uppgick till cirka 5,7 miljoner euro, och bolaget tog samma mängd lån för sitt förvärv.

Bolagens hyresgrad var cirka 95 procent av bostadsbeståndet. Bolagens hyresintäkter underskred budgeten en aning. Bolagen hade däremot högre kostnader än beräknat på grund av den allmänna prisökningen. I framtiden kommer bolaget sannolikt att möta utmaningar då det gäller att dimensionera hyresintäkterna så att man kan täcka de löpande utgifterna och löneskötselutgifterna och samtidigt hålla rimliga hyrespriser för dem som söker hyresbostad.

Affärsverket Lovisa Vatten har hand om vattenförsörjningen och avloppsnätet i staden. Affärsverkets resultat för 2022 underskred det budgeterade. Omsättningen låg på samma nivå som för

jämförelseåret 2021. Ökningen av kostnadsnivån yttrade sig också i affärsverkets resultat. Kostnaderna var klart högre än budgeterat. I framtiden behöver Vattenaffärsverket också ägna uppmärksamhet åt att justera prissättningen för vatten och avloppsvatten så att den motsvarar de ökade kostnaderna.

REVISIONSNÄMNDENS OBSERVATIONER:

I Lovisa stads bokslut för 2022 anges de operativa och ekonomiska mål som ställts upp för dotterbolagen i tabellform. Gällande uppnåendet av målen har man kommenterat att de uppnåtts i enlighet med planen. Väsentliga och/eller betydande förändringar har inte rapporterats, bland annat inte att Lovisa Bostäder Ab förvärvade ett stort antal lägenheter i As Oy Loviisan Lippulaiva.

Övrigt att notera eller kommentera

- Utvecklings- och koncernsektionen sammanträdde en gång 2022, koncernsektionen två gånger.
- I stadens koncerndirektiv står det bland annat att dotterbolagens verksamhet och utveckling ska följas upp kvartalsvis genom systematisk rapportering. Av koncernsektionens mötesprotokoll framgår det att rapporteringen knappt genomförts. Representanter för dotterbolagen har visserligen hörts vid sammanträden där de redogjort för situationen i de bolag som de företräder. Men detta utgör inte ändamålsenlig uppföljning av ekonomin och verksamheten.
- I budgeten kunde man fastställa tydliga ekonomiska mål för koncernbolagen.

Avslutningsvis upprepar revisionsnämnden kommentarerna från utvärderingsberättelserna för 2020 och 2021:

Redogörelsen i verksamhetsberättelsen uppfyller inte till alla delar föreskrifterna i bokföringsnämndens kommunsektions allmänna anvisningar. Redogörelsen behöver utvecklas exempelvis i fråga om följande områden:

- fördelning av befogenheter och ansvar i koncernstyrningen, tillräckliga anvisningar
- lämnande av anvisningar till kommunens representanter i dottersamfunden och tillräckliga anvisningar
- uppföljning av, analysering av och rapportering om dottersammanslutningarnas ekonomiska ställning och hur resultatet av deras verksamhet är
- informationsflödet och hur välfungerande informationsgången är.

UTVECKLINGSOBJEKT 2022:

- **Utvecklingsobjekt 2022/4:** Att man i upprättandet av dotterbolagens bokslut följer den tidtabell som koncernen fastställt.

6 Bedömning av den ekonomiska utvecklingen

6.1 Utveckling av Lovisa stads ekonomiska situation

Lovisas invånarantal har fortsatt att sjunka 2022. Skatteintäkterna per invånare har däremot vuxit jämfört med året innan, men även kostnaderna per invånare har ökat. Det ackumulerade överskottet växte kraftigt redan tredje året i rad. Man lyckades minska lånen per invånare under räkenskapsperioden 2021.

Tabell 5. Nyckeltal för Lovisa stad 2012–2022.

År	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Invånarantal	15 522	15 519	15 493	15 480	15 218	15 098	14 894	14 777	14 748	14 644	14 567
Index (invånarantal 100 = 2011)	100	99,98	99,81	99,73	98,04	97,27	95,95	95,2	95,01	94,34	93,39
Skatter/invånare (€)	4 009	4 216	4 071	4 253	4 334	4 368	4 028	4 012	4 157	4 517	4 756
Kostnader/invånare (€)	7 119	7 123	7 146	7 070	7 146	7 094	7 411	7 561	7 466	7 885	8 241
Lån/invånare (1 000 €)	1 056	1 176	1 654	2 078	2 263	2 365	2 997	4 321	5 721	5 155	4 572
Akkumulerat överskott (1 000 €)	5 304	9 524	16 187	16 831	17 367	17 885	11 159	2 049	6 289	10 841	14 251

REVISIONSNÄMNDENS OBSERVATIONER:

- Staden måste fortsättningsvis noggrant följa utvecklingen av lånestocken och beakta denna i riskhanteringen.

6.2 Bedömning av coronaviruskrisens konsekvenser

Coronaviruspandemins effekter syntes i centralernas verksamhet. Särskilt inom grundtrygghetscentralen påverkade och försvårade corona verksamheten, i och med att smittfallen bland de anställda ökade och det förekom omfattande fall av massmitta på enheterna för serviceboende med heldygnsomsorg för äldre. Ett temporärt tillägg angående social- och hälsovårdspersonalens skydd mot covid-19 infördes i lagen om smittsamma sjukdomar och trädde i kraft 1.3.2022. På grund av detta kunde en del av de anställda inte under flera månader utföra sitt eget arbete på grund av bristande skydd mot covid-19 i en resurssituation som även annars präglades av utmaningar.

Pandemin ledde till ökade kostnader bland annat i form av ökad sjukfrånvaro och ökade kostnader för företagshälsovård.

Dessutom medförde pandemin ytterligare arbete för den interna kommunikationen och uppgörande av anvisningar.

Cirka 1,2 miljoner euro betalades i verksamhetsspecifikt statsunderstöd för covid-19-provtagning, vaccinationer och vård och behandling.

6.3 Förutsättningar för att inleda utvärderingsförfarande 2023

Kommunernas ekonomiska ställning utvärderas pågående år enligt de kriterier som preciseras i 118 § i kommunallagen (410/2015, Utvärderingsförfarandet i fråga om kommuner som har en speciellt svår ekonomisk ställning). År 2022 tillämpades de reviderade kriterierna i kommunallagen (8.2.2019/175) för första gången.

1. Kommunen har inte täckt underskottet i kommunens balansräkning inom fyra år från ingången av det år som följer efter det att bokslutet fastställdes.

Kommun (€)	2021	2022
Räkenskapsperiodens under-/överskott	4 551 728	3 307 582
Akkumulerat under-/överskott	6 288 808	10 943 038
Sammanlagt	10 840 536	14 250 619

Inget ackumulerat underskott.

2. Underskottet i kommunkoncernens senaste bokslut är minst 1 000 euro per invånare och i det föregående bokslutet minst 500 euro per invånare.

Koncern (€)	2021	2022
Akkumulerat överskott per invånare	1 092	1 250

Inget ackumulerat underskott.

Dessutom kan ett utvärderingsförfarande bli aktuellt om följande gränsvärden (allihop) har uppfyllts två år i följd:

1. Förhållandet mellan årsbidraget och avskrivningarna i kommunens koncernresultaträkning är under 80 procent.

Koncern (€)	2021	2022
Förhållande mellan årsbidrag och avskrivningar	139 %	125 %

Nyckeltalet underskrids inte.

2. Kommunens inkomstskattesats är minst 2,0 procentenheter högre än den vägda genomsnittliga inkomstskattesatsen för alla kommuner.

	Inkomstskattesats
Lovisa	20,25 %
Kommunerna i medeltal	20,01 %
Skillnad	0,24 %

Skillnaden är mindre än 2,0 procentenheter.

3. Beloppet av lån och hyresansvar per invånare i kommunens koncernbokslut överskrider det genomsnittliga beloppet av lån och hyresansvar i alla kommuners koncernbokslut med minst 50 procent.

Lån/invånare (€)	2021	2022
Lovisa	7 967	7 827
Kommunerna i medeltal ²	6 964	7 450
Överskridning %	14 %	5 %

Gränsvärdet överskrids inte.

4. Koncernbokslutets kalkylmässiga låneskötselbidrag är under 0,8.

Koncern	2021	2022
Kalkylmässigt låneskötselbidrag	0,94	0,89

Gränsvärdet underskrids inte.

REVISIONSNÄMNDENS OBSERVATIONER:

- Enligt observationerna uppfyller Lovisa stad inte ett enda av kriterierna för kriskommuner.

²Informationen baserar sig på data som Statskontoret offentliggör ([Kuntakonserniens taseen vertailuraportti - Tutkihallintoa.fi](#) och [Kuntien kalenterivuotta koskevat tilinpäätöstietoja täydentävät muut taloustiedot - Tutkihallintoa.fi](#)). Uppgifterna om Lovisa stadskoncern har beräknats på basis av bokslutet.

6.4 Övriga observationer

Det har kommit cirka 300 ukrainska flyktingar till Lovisa. Lovisa stad har inte till alla delar klarat av att svara mot de utmaningar som detta medfört. Flyktingarna har också fått hjälp av frivilligarbetare.

Under utarbetandet av utvärderingsberättelsen noterade revisionsnämnden att ett icke-slutfört utvecklingsobjekt saknades från tabellen över utvecklingsobjekt. Objektet har av någon anledning försvunnit från tabellen före stadsfullmäktiges sammanträde i oktober 2022, vilket innebär att stadsfullmäktige behandlat en bristfällig lista på sitt sammanträde. Revisionsnämnden återinförde objektet 2019/6 i tabellen.

Utöver detta beslutade revisionsnämnden efter grundligt övervägande och grundlig diskussion att även återinföra utvecklingsobjekt 2019/7 och 2019/8 i tabellen.

En närmare beskrivning och motivering till beslutet finns i det relevanta avsnittet i utvärderingsberättelsen.

7 Utvecklingsobjekt 2022

- **Utvecklingsobjekt 2022/1:** Att de mål som fastställts i strategin implementeras på alla nivåer i centralerna och att mätarna preciseras.
- **Utvecklingsobjekt 2022/2:** Att de uppgifter som centralen för bildning och välfärd fått från grundtrygghetscentralen upptecknas och anvisas resurser på behörigt sätt.
- **Utvecklingsobjekt 2022/3:** Att utvecklingssamtal förs med hela personalen.
- **Utvecklingsobjekt 2022/4:** Att man i upprättandet av dotterbolagens bokslut följer den tidtabell som koncernen fastställt.

Revisionsnämnden anser att stadsstyrelsen aktivt och regelbundet bör följa upp utvecklingsobjekten genom att behandla listan som en del av den rutinmässiga behandlingen av ärenden.

8 Avslutningsvis

Revisionsnämnden föreslår att stadsfullmäktige begär av stadsstyrelsen en kommunallagenlig utredning om de åtgärder som vidtas med anledning av utvärderingsberättelsen. Utredningen ska framställas stadsfullmäktige före sammanträdet i oktober 2023, innan budgeten för kommande år behandlas. För att stadsfullmäktige speciellt ska kunna följa upp läget föreslår revisionsnämnden att man för in utredningarna i revisionsnämndens tabell för utvecklingsobjekt.

Revisionsnämnden framför ett tack till stadens personal och ansvariga förtroendevalda för ett gott och resultatrikt arbete 2022.

Bilder: Mia Aitokari

9 Underskrifter

Lovisa den xxx juni 2023

Pasi Laiho, ordförande

Kimmo Forsberg

Maria Grundström

Karl-Magnus Lindfors

Mia-Leena Aitokari

Lenita Niemelä

Miia Marjakangas